HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O METEOROLOŠKOJ I HIDROLOŠKOJ DJELATNOSTI

Proglašavam Zakon o meteorološkoj i hidrološkoj djelatnosti, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 28. lipnja 2019.

Klasa: 011-01/19-01/95
Urbroj: 71-06-01/1-19-2
Zagreb, 5. srpnja 2019.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O METEOROLOŠKOJ I HIDROLOŠKOJ DJELATNOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju poslovi meteorološke i hidrološke djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, uređuje se supsidijarna primjena propisa, nadležnost, odgovornost, opseg i sadržaj obavljanja poslova meteorološke i hidrološke djelatnosti te propisuju uvjeti za njihovo obavljanje.

Primjena propisa

Članak 2.

(1) Na pitanja praćenja kvalitete zraka primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje zaštita zraka.

(2) Na pitanja pružanja usluga zrakoplovne meteorologije primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje zračni promet.

(3) Na pitanja upravljanja stanjem voda i rizicima od poplava primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju vode.

(4) Na pitanja pružanja usluga pomorske meteorologije, osim ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje pomorsko dobro i sigurnost plovidbe u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske.

Definicije pojmova

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *ALADIN konzorcij* (Aire *Limitée Adaptation dynamique Développement InterNational* – ALADIN) projekt suradnje zemalja članica na području numeričke prognoze vremena s osnovnom zadaćom razvoja prognostičkog sustava za atmosferske procese fine rezolucije i njegove primjene na ograničenom geografskom području

2. *Europska organizacija za iskorištavanje meteoroloških satelita* (European *Organization for the Exploitation of Meteorological Satellites* – EUMETSAT) međuvladina europska organizacija za održavanje i iskorištavanje meteoroloških satelita za praćenje vremenskih procesa iznad šireg područja Europe i Afrike i za operativno praćenje klime i njezinih promjena

3. *Europski centar za srednjoročne prognoze vremena* (European *Centre for Medium-range Weather Forecasts* – ECMWF) specijalizirana međuvladina europska stručna agencija za izradu srednjoročnih prognoza vremena i održavanje baza podataka, kao i za pomoć u naprednom školovanju kadrova te za trajno unapređivanje determinističkog i probabilističkih atmosferskih modela globalnih razmjera te za razvoj novih metoda i modela za izradu dinamičkih sezonskih prognoza vremena

4. *Europsko udruženje meteoroloških i hidroloških službi* (European *Meteorological Services Network* – EIG EUMETNET) – grupacija nacionalnih meteoroloških i hidroloških službi u Europi za organizaciju zajedničkih programa i projekata u različitim područjima meteorološke aktivnosti

5. *Grupa za motrenje Zemlje (Group on Earth Observations – GEO)* – globalna mreža vladinih ustanova, akademske zajednice i znanstvenih instituta za usklađivanje i objedinjavanje svih okolišnih motrenja

6. *hidrološka prognoza* – prognoza o očekivanim hidrološkim elementima za određeni vodotok, za određeno vremensko razdoblje i određeno mjesto

7. *Katalog* popis svih podataka, produkata i proizvoda kojima raspolaže nadležno državno tijelo

8. *klima* srednje stanje komponenata klimatskog sustava (atmosfera, hidrosfera, kriosfera, litosfera i biosfera) i njihova međudjelovanja

9. *meteorološka i hidrološka djelatnost* – temelji se na grani primijenjene znanosti koja obuhvaća kontinuirano praćenje, obradu, kontrolu i analizu podataka motrenja te istraživanje stanja i pojava u atmosferi, moru, vodama i tlu od važnosti za obavljanje i planiranje ljudskih djelatnosti ovisnih o atmosferskim i hidrološkim uvjetima i pojavama

10. *meteorološka ili hidrološka informacija* – meteorološki ili hidrološki podatak/podaci u kontekstu i/ili s dodanim značenjem

11. *meteorološka prognoza* – procjena budućeg atmosferskog stanja za određeno vremensko razdoblje na nekom mjestu ili području

12. *meteorološki i hidrološki element, pojava i proces* – fizikalno, kemijsko i/ili biološko svojstvo dobiveno mjerenjem i/ili opažanjem na određenom mjestu u određenom vremenskom trenutku ili razdoblju. Osnovni meteorološki elementi su: brzina i smjer vjetra, temperatura i relativna vlažnost zraka, tlak zraka, oborina (količina, intenzitet i vrsta), komponente Sunčeva zračenja. Osnovni hidrološki elementi su: vodostaj površinskih voda, razina podzemnih voda, brzina strujanja voda, protok, temperatura vode, stanje leda, poprečni i uzdužni profil korita, riječni nanos (suspendirani, vučeni, s dna). Ostale meteorološke i hidrološke elemente definira Svjetska meteorološka organizacija

13. *meteorološki, meteorološko-oceanografski, hidrološki i fenološki podaci* (u daljnjem tekstu: podaci) – grupni pojam koji se odnosi na skupove podataka o stanju vremena, klime, mora, voda i tla. Ovi podaci obuhvaćaju nizove elemenata dobivenih motrenjem, a nužni su za razumijevanje fizikalnih i kemijskih procesa, atmosfere, voda i tla

14. *meteorološki i hidrološki produkti* – grupni pojam koji se odnosi na rezultat stručno utemeljene obrade atmosferskih, klimatskih, hidroloških procesa i procesa u površinskom sloju mora primjenom podataka motrenja, rezultata numeričkih modela i drugih dostupnih informacija (daljinska mjerenja i sl.)

15. *meteorološko ili hidrološko upozoravanje* – postupak pripremanja, izdavanja, objavljivanja i distribucije upozorenja na opasnu meteorološku ili hidrološku pojavu. Opasna meteorološka ili hidrološka pojava je ona meteorološka i hidrološka pojava koja može biti različitog trajanja, a s rizikom uzrokovanja velikih šteta, ozbiljnih društvenih poremećaja i gubitka ljudskog života, i zahtijeva mjere za minimiziranje gubitaka, ublažavanje i izbjegavanje gubitaka

16. *ministar* ministar nadležan za zaštitu okoliša

17. *mjerna spremnost* – kontinuirano osiguranje tehničke ispravnosti, mjerne sljedivosti te kvalitete mjerenja meteoroloških i hidroloških instrumenata

18. *motrenje* postupak dobivanja meteoroloških i/ili hidroloških te drugih podataka mjerenjem i/ili opažanjem te drugim postupcima

19. *motriteljski sustav* – jedinstveni Meteorološki i hidrološki motriteljski sustav Republike Hrvatske kao integralni dio europskih i globalnih motriteljskih sustava u skladu s važećim standardima Svjetske meteorološke organizacije koji se uspostavlja radi sustavnog praćenja i istraživanja stanja i promjena vremena, klime, voda i mora, otkrivanja, prognoziranja i rane najave opasnih meteoroloških i hidroloških pojava i nepogoda, kao i praćenja klimatskih promjena na području Republike Hrvatske

20. *primijenjena meteorologija* – primjena rezultata meteoroloških istraživanja za potrebe svakodnevnih ljudskih i gospodarskih djelatnosti. U primijenjenu meteorologiju ubrajaju se: agrometeorologija, biometeorologija, hidrometeorologija, cestovna meteorologija, pomorska meteorologija, zrakoplovna meteorologija, radarska i satelitska

meteorologija, modifikacija vremena, tehnička meteorologija, specijalna meteorološka motrenja, specijalne vremenske prognoze i upozorenja, meteorologija primijenjena u energetici, graditeljstvu i urbanizmu te drugim gospodarskim djelatnostima

21. *primijenjena hidrologija* – primjena rezultata hidroloških istraživanja za potrebe svakodnevnih ljudskih i gospodarskih aktivnosti. U primijenjenu hidrologiju ubrajaju se: hidrometeorologija, hidrogeologija, limnologija, potamologija, ekohidrologija, hidrologija primijenjena u graditeljstvu, urbanizmu, vodoopskrbi i odvodnji, hidroenergetici, zaštiti okoliša, riječnom inženjerstvu, agronomiji i drugim gospodarskim djelatnostima

22. *Svjetska meteorološka organizacija* (World *Meteorological Organization* – WMO) međuvladina organizacija i specijalizirana agencija Ujedinjenih naroda za područje meteorologije i hidrologije

23. *Svjetski informacijski sustav* (engl. *WMO Information system* – WIS) jedinstveni globalni sustav infrastrukture i telekomunikacija te propisanih automatskih procedura uspostavljen od Svjetske meteorološke organizacije (WMO) radi međunarodne razmjene podataka motrenja vremena, klime i voda. Ovaj sustav je kombinacija prizemnih i satelitskih komunikacija za kontinuiranu razmjenu podataka i produkata između svih državnih meteoroloških i hidroloških službi i korisnika

24. *Svjetski integrirani motriteljski sustav* (engl. WMO *Integrated Global Observing System* – IGOS) globalni sustav motrenja koji sadrži mrežu prizemnih, visinskih i meteorološko-oceanografskih postaja te satelitskih podataka za koje su nadležne državne meteorološke i hidrološke službe i svemirske agencije

25. *vrijeme* stanje atmosfere na nekom mjestu ili području u određenom trenutku ili kraćem vremenskom razdoblju

26. *Zajednička tehnička komisija za oceanografiju i pomorsku meteorologiju* (Joint *Technical Commision for Oceanography and Marine Meteorology* – JCOMM) Svjetske meteorološke organizacije i Međunarodne komisije za Oceanografiju pri organizaciji Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (United *Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* – UNESCO).

II. INTERES REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 4.

(1) Meteorološka i hidrološka djelatnost od interesa je za Republiku Hrvatsku, a obavlja se radi osiguranja pouzdanih i pravodobnih meteoroloških i hidroloških podataka i informacija o vremenu, vodama, moru, tlu i zraku za potrebe državnih ustanova, javnosti, sigurnosti i očuvanja ljudskih života i dobara, prostornog planiranja, zdravlja, zaštite okoliša i upravljanja vodama te ostalih gospodarskih djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku.

(2) Ciljevi meteorološke i hidrološke djelatnosti su osiguravanje:

– trajnog obavljanja motrenja i sustavnog prikupljanja podataka o atmosferskim i hidrološkim pojavama

– pouzdanih i pravodobnih podataka i informacija o vremenu, klimi, klimatskim varijacijama i promjenama, vodama, moru, tlu i zraku

– pouzdanih i pravodobnih meteoroloških i hidroloških podataka, produkata i informacija nužnih za zaštitu života, prirode i materijalnih dobara od posljedica djelovanja opasnih meteoroloških i hidroloških pojava i klimatskih ekstrema te ekoloških nesreća i katastrofa

– meteoroloških i hidroloških podataka, produkata i informacija nužnih za prilagodbu života i gospodarstva klimatskim promjenama

– jedinstvenog meteorološkog i hidrološkog informacijskog sustava uključenog u međunarodne meteorološke, hidrološke i njima srodne informacijske sustave

– razvoja meteorološke i hidrološke struke u skladu sa svjetskim znanstvenim i tehnološkim dostignućima

– ispunjavanja međunarodnih obveza i drugih oblika međunarodne suradnje.

(3) Lokacije, građevine, infrastruktura i njihovo održavanje i korištenje te oprema koja je potrebna za obavljanje poslova iz članka 6. ovoga Zakona od interesa su za Republiku Hrvatsku te su dio državne infrastrukture.

III. POSLOVI METEOROLOŠKE I HIDROLOŠKE DJELATNOSTI

Načela

Članak 5.

Organizacija i način obavljanja poslova meteorološke i hidrološke djelatnosti temelje se na načelima:

– stručnosti i međunarodnih i nacionalnih standarda i pravila te kontinuiranog usavršavanja službenika

– trajnosti motrenja i sustavnosti prikupljanja podataka

– globalne integriranosti i kontinuiteta praćenja i prognoze stanja atmosfere, voda, mora i tla

– osiguranja stalne podrške općoj sigurnosti ljudskih života i materijalnih dobara

– korisnosti za izvođenje svih gospodarskih djelatnosti

– učinkovitosti izvođenja upravnih i drugih poslova države

– javnosti i dostupnosti meteoroloških i hidroloških podataka, produkata i informacija od interesa za Republiku Hrvatsku

– ispunjavanja međunarodnih obveza.

Poslovi meteorološke i hidrološke djelatnosti

Članak 6.

(1) Poslovi meteorološke i hidrološke djelatnosti su:

– sustavna redovita i po potrebi izvanredna meteorološka i hidrološka motrenja u državnoj mreži meteoroloških, hidroloških i meteorološko-oceanografskih postaja

– planiranje, uspostava, održavanje, razvoj i upravljanje državnim motriteljskim sustavom meteoroloških, hidroloških i meteorološko-oceanografskih postaja

– planiranje, uspostava, održavanje, razvoj i upravljanje državnim meteorološkim i hidrološkim motriteljskim, računalnim i komunikacijskim sustavom za prikupljanje i razmjenu informacija o stvarnom i prognoziranom vremenu i klimi, stanju tla, voda i površinskom sloju mora te sustavom za arhiviranje i održavanje meteorološke, meteorološko-oceanografske, hidrološke i ostale dokumentacije

– planiranje, uspostava, održavanje i razvoj meteorološkog, meteorološko-oceanografskog, klimatološkog i hidrološkog analitičko-prognostičkog sustava za izradu i izdavanje vremenskih, klimatskih, agrometeoroloških, biometeoroloških i hidroloških analiza, prognoza, ranih najava i upozorenja na opasne meteorološke, meteorološko-oceanografske i hidrološke pojave

– kontrola točnosti, pohrana i objavljivanje podataka te održavanje arhiva od državnog značenja meteoroloških, hidroloških, meteorološko-oceanografskih, fenoloških i njima srodnih podataka

– uspostava međunarodne suradnje te provedba međunarodnih konvencija i standarda u području meteorologije, uključujući praćenje i istraživanje klimatskih varijacija i promjena, hidrologije, fenologije i njima srodnih djelatnosti

– osiguranje mjerne spremnosti meteoroloških, meteorološko-oceanografskih i hidroloških mjernih sustava

– meteorološka i hidrološka podrška osiguranju opće, državne sigurnosti i obrane

– meteorološka i hidrološka podrška u zaštiti od posljedica opasnih meteoroloških i hidroloških pojava i klimatskih ekstrema, prekomjernog onečišćenja zraka te ekoloških nesreća i katastrofa

– poslovi rane najave opasnih meteoroloških i hidroloških pojava i nepogoda te sudjelovanje u procjenama prijetnje u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za civilnu zaštitu i spašavanje kao i s drugim nadležnim tijelima državne uprave, pravnom osobom za upravljanje vodama i tijelima jedinica lokalne samouprave

– poslovi u međuvladinim i međunarodnim meteorološkim, hidrološkim i njima srodnim organizacijama i tijelima, uključujući i zastupanje Republike Hrvatske u tim organizacijama i tijelima.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja Državni hidrometeorološki zavod (u daljnjem tekstu: Državni zavod).

(3) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka obavljaju se trajno i neprekidno te čine osnovu za ostvarivanje ciljeva navedenih u članku 4. stavku 2. ovoga Zakona.

(4) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, po osnovi domaćih i međunarodnih projekata i projekata Europske unije, i vlastitih prihoda iz izvora korisnika usluga.

Meteorološki i hidrološki motriteljski sustav Republike Hrvatske

Članak 7.

(1) U svrhu obavljanja motrenja meteoroloških i hidroloških elemenata, pojava i procesa od interesa za Republiku Hrvatsku uspostavlja se meteorološki i hidrološki motriteljski sustav.

(2) Motriteljski sustav iz stavka 1. ovoga članka sastoji se od državne mreže meteoroloških, hidroloških, meteorološko-oceanografskih i fenoloških postaja.

(3) Motriteljski sustav iz stavka 1. ovoga članka financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

(4) Za potrebe motriteljskog sustava iz stavka 1. ovoga članka dodatno se koriste podaci kvalitete zraka (podaci o kemijskom sastavu atmosfere) s postaja državne mreže za praćenje kvalitete zraka, sukladno propisu kojim se utvrđuje popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj